

Slutbetänkande av utredningen om förnybara fordonsbränslen ”Introduktion av förnybara fordonsbränslen” (SOU 2004:133)

Ärendet

Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet har efterfrågat Stockholms Läns Landstings (SLL) synpunkter på rubricerade slutbetänkande.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsens föreslås besluta

att yttra sig i enlighet med förvaltningens synpunkter i detta tjänsteutlåtande.

Utredningen

Utredaren har haft regeringens uppdrag att föreslå nationella mål och strategier för en fortsatt introduktion av förnybara fordonsbränslen. Detta mot bakgrund av de referensnivåer om 2% (år 2005) respektive 5,75% (år 2010) som anges i EUs biodrivmedelsdirektiv (2003/30/EG). Utredaren har också haft i uppdrag att analysera möjligheten att införa s.k. drivmedelscertifikat (gröna certifikat) för att främja introduktionen av förnybara fordonsbränslen.

Utredningen ger en aktuell redovisning av dagsläget för de förnybara fordonsbränslena såväl i Sverige som internationellt och konstaterar bl. a. att etanol är det mest använda biodrivmedlet i världen. Användningen av etanol är dock inte särskilt spridd utan koncentrerad till Brasilien och USA. Potentialen för ökad produktion av etanol i framförallt Brasilien bedöms som gigantisk.

Biodiesel (rapsmetylester) är det största biodrivmedlet inom EU följt av etanol. Biogas används i mycket liten omfattning som fordonsbränsle, förutom i Sverige. Utredaren går även igenom andra drivmedel och gör en bedömning av vilken roll de kan spela på kort, medellång och lång sikt (5, 10, >25 år).

2005-05-17

Flera länder har infört skattebefrielser för att främja förnybara bränslen, något som får speciellt stor effekt i länder med hög punktskatt på drivmedel som t.ex. Sverige och Tyskland. Utredaren beskriver problemet med s.k. överkompensation som t.ex. innebär att sockerrörsetanol som importeras till Sverige från Brasilien åtnjuter samma skattefördel som betydligt dyrare, inhemskt producerad sädesetanol.

Utredaren presenterar slutligen en rad förslag och överväganden, bl.a. att låginblandning av biodrivmedel i bensin och dieselolja bör ökas. Han föreslår att de nuvarande skattesubventionerna för biodrivmedel upphör efter 2008 och att en del av de frigjorda skatteresurserna används för satsningar på FOU och demonstrationsprojekt. Han förordar också att gröna certifikat införs som styrmedel. En förutsättning är dock ett fortsatt detaljerat utredningsarbete kring certifikaten.

Förvaltningens synpunkter

Situationen för biodrivmedel i landstinget

Stockholms Läns Landsting har sedan flera år arbetat med att öka inslaget av förnybara drivmedel i trafiksektorn. 2002 antogs ett landstingsövergripande mål om att minst 25% av landstingets väg- och sjötransporter ska drivas med förnybara drivmedel före utgången av 2006. Den mest betydelsefulla aktören inom landstinget är Storstockholms Lokaltrafik (SL) som med ca 1800 bussar står för huvuddelen av landstingets koldioxidutsläpp. SL förfogar idag över ca 250 etanoldrivna och 21 biogasdrivna bussar. Dessa siffror kommer att öka kraftigt under de kommande åren. SL och Landstinget ser en mycket stor potential i fortsatt utbyggnad av etanolbuss-trafiken och har varit drivande i ett relativt nystartat europeiskt samarbete för främjande av etanolbussar. Skälet till andra länders intresse för detta samarbete är dels CO₂-problematiken, dels EU-regler för utsläpp av partiklar och kväveoxider i stadsluft men även oron för framtida prishöjningar på dieselolja.

Utredningens förslag – effekter för landstinget

Eftersom de förnybara drivmedlen, deras infrastruktur, inköp av fordon och service på motorer, ännu är dyrare än för motsvarande dieselvarianter är det oerhört viktigt för SL och landstinget att med god noggrannhet kunna förutse och planera för dessa merkostnader. Landstinget är därför tveksamt till utredarens förslag om att ersätta den nuvarande skattebefrielsen på etanol med ett certifikatsystem. Skattebefrielsen gör det tämligen enkelt för t.ex. SL att, över en rimlig tidshorisont, säkra sina drivmedelspriser medan ett certifikatsystem leder till en bekymmersam ovisshet om

2005-05-17

driftskostnaderna ända till dess de tilldelade certifikaten är sålda. Landstinget och SL bedömer att marknaden för biodrivmedel och tillhörande fordon ännu är för liten och omogen för att tillåta några större förändringar utan att den önskvärda utvecklingen allvarligt försvåras. Ett system med certifikat förutsätter också att en relativt omfattande administration byggs upp, vilket medför extra kostnader. Detta kan bli speciellt bekymmersamt för små aktörer.

Sammantaget anser Stockholms läns landsting att utredningen ger en god bild av dagsläget för de olika biodrivmedlen och den utvecklingspotential som finns. Landstinget kan dock inte stödja tankarna på ett avskaffande av skattebefrielsen för biodrivmedel och ersättande av denna med ett certifikatssystem, av ovan givna skäl. Marknaden för biodrivmedel och dess fordon behöver långsiktighet och stabilitet för att kunna utvecklas och kunna bidra till såväl nationella miljömål som mål på EU-nivå.

Sören Olofsson